

Fiskālās disciplīnas padomes viedoklis par Finanšu ministrijas makroekonomikas prognozēm

Fiskāli strukturālā plāna progresā ziņojumam 2026-2030

Preambula

Šajā dokumentā sniegts Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) viedoklis par Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) izstrādātajām makroekonomiskajām prognozēm 2026. – 2030. gadam. Prognozes tiks izmantotas par pamatu Fiskāli strukturālā plāna progresā ziņojuma (turpmāk – FSP PZ) izstrādei 2026.-2030.gadam (2026./30.), kuru plānots iesniegt Ministru kabinetā 2026. gada aprīlī. Lai atbalstītu valdības darbu, tika panākta vienošanās par agrīnu Padomes apstiprinājuma sniegšanu par makroekonomikas prognozēm.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eirozonas dalībvalstīs 4.panta ceturtajā daļā noteikto, gadskārtējā valsts budžeta un vidēja termiņa budžeta ietvara projekti ir balstīti uz neatkarīgām makroekonomiskām prognozēm, kuras sniedz vai apstiprina neatkarīgas institūcijas.

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likuma 20. panta 2. daļā noteikto, kā arī saskaņā ar 2016. gada 8. februārī parakstīto vienošanos par sadarbību, Padome ir atbildīga par FM makroekonomisko prognožu apstiprināšanu. Padomei, prognožu apstiprināšanas procedūras laikā, tika iesniegti detalizēti FM prognožu dati, tostarp iekšzemes kopprodukta (IKP) un IKP komponentu attīstības scenāriji.

2026. gada 13. februāra Padomes sēdē FM informēja par pieņemumiem un izmaiņām aktualizētajās makroekonomikas prognozēs kopš 2025.gada jūnija, kā arī par aktuālo situāciju valsts tautsaimniecībā. Padome uzdeva jautājumus FM par prognozēšanas pieņemumiem un atsevišķu rādītāju pamatojumu un saņēma atbildes.

Padomes pienākums ir sniegt viedokli par makroekonomiskajiem indikatoriem, atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma 20. panta 1. daļā noteiktajam rādītāju tvērumam (rādītāji apkopoti 3. tabulā šā dokumenta beigās). Padomes locekļi, ņemot vērā FM sniegtos materiālus un skaidrojumus, pamatojoties uz iekšējo diskusiju, pieņēma lēmumu par prognožu apstiprināšanu.

Situācijas pārskats

FM prognozes par reālā IKP pieauguma tempu 2026. un 2029. gadam ir aktualizētas salīdzinājumā ar iepriekšējām 2025. gada jūnija prognozēm. Prognoze 2030.gadam izstrādāta no jauna.

FM prognozēs ņemti vērā CSP nacionālo kontu revīzijas dati attiecībā uz iekšzemes kopproduktu un CSP nepublicētie novērtējumi par IKP iznākumu 2025. gadā.

FM piedāvātās reālā IKP pieauguma tempa prognozes no 2026. līdz 2030. gadam nepārsniedz 2,7% sliekšni un šajā periodā vidēji IKP pieauguma temps prognozēts 2,6% apmērā.

Inflācijas prognoze atspoguļo patēriņa cenu pieauguma tempu virs ECB noteiktās 2% robežvērtības, periodā no 2026. līdz 2030. gadam prognozēts inflācijas pieaugums vidēji 2,5%, maksimālā vērtība gaidāma 2026. gadā 2,9%, turpmākos gados inflācijai mazinoties. Tabulā 1 apkopotas Latvijas Bankas¹(LB), Eiropas Komisijas² (EK), Starptautiskā Valūtas fonda³ (SVF) prognozes. Jaunākās Latvijas Bankas prognozes ir publicētas 2025. gada decembrī, savukārt FM prognozes – 2026. gada februārī. EK un SVF un prognozes publicētas attiecīgi 2025. gada novembrī un oktobrī.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reālā IKP pieaugums						
FM (2026.g. Feb.)	2,0	2,6	2,7	2,6	2,5	2,5
LB (2025.g. Dec.)	1,7	2,8	2,9	3,2	-	-
EK (2025.g. Nov.)	1,0	1,7	1,9	-	-	-
SVF (2025.g. Okt.)	1,0	2,2	2,4	2,4	2,4	-
Nominālā IKP pieaugums						
FM (2026.g. Feb.)	5,7	6,1	5,8	5,6	5,3	5,4
LB (2025.g. Dec.)	-	-	-	-	-	-
EK (2025.g. Nov.)	-	-	-	-	-	-
SVF (2025.g. Okt.)	5,4	5,6	5,8	5,2	5,1	-
Inflācija (PCI)						
FM (2026.g. Feb.)	3,7	2,9	2,6	2,6	2,3	2,3
LB (2025.g. Dec.)	3,9	3,2	2,9	3,6	-	-
EK (2025.g. Nov.)	3,6	2,2	2,4	-	-	-
SVF (2025.g. Okt.)	-	-	-	-	-	-
*rādītājs perioda beigās	3,4	2,5	2,0	2,6	2,5	-
Deflators						
FM (2026.g. Feb.)	3,6	3,3	3,0	2,9	2,8	2,8
LB (2025.g. Dec.)	-	-	-	-	-	-
EK (2025.g. Nov.)	4,8	3,6	2,5	-	-	-
SVF (2025.g. Okt.)	4,3	3,4	3,3	2,7	2,6	-
1. tabula. Dažādu institūciju prognozes galvenajiem makroekonomiskajiem rādītājiem, %.						

Prognožu izejas pozīcija ir 2025. gada IKP novērtējums. Salīdzinot reālā IKP pieauguma provizorisku novērtējumu 2025. gadam, FM paredz 2,0% izaugsmi, kamēr LB prognoze ir 1,7%. Tādējādi FM prognoze ir par 0,3 procentpunktiem augstāka nekā LB. Arī salīdzinājumā ar EK un SVF prognozi, FM novērtējums 2025. gadam ir augstāks – EK un SVF paredz 1,0% izaugsmi, kas ir par 1,0 procentpunktu mazāk nekā FM. Attiecībā uz reālā IKP pieaugumu 2026. gadā FM prognozē 2,6% izaugsmi. Latvijas Banka paredz nedaudz straujāku

izaugsmi – 2,8%, kas ir par 0,2 procentpunktiem vairāk nekā FM vērtējums. Savukārt EK prognoze 2026. gadam ir ievērojami piesardzīgāka – 1,7%, tas ir par 0,9 procentpunktiem mazāk nekā FM, bet SVF paredz 2,2% izaugsmi, kas ir par 0,4 procentpunktiem zem FM prognozes. Līdz ar to FM 2026. gadam ieņem viduspozīciju starp optimistiskāko LB un piesardzīgākajām EK un SVF prognozēm. 2027. gadā FM prognozē izaugsmes paātrināšanos līdz 2,7%. Latvijas Bankas vērtējums ir nedaudz augstāks – 2,9%, savukārt EK prognozē 1,9% izaugsmi un SVF 2,4%.

Inflāciju 2026. gadam FM prognozē 2,9%. Tas ir zemāk par LB prognozi 3,2%, bet pārsniedz EK vērtējumu 2,2% par 0,7 procentpunktiem. FM prognoze ir arī par 0,4 procentpunktiem augstāka nekā SVF prognoze 2,5%. 2027. gadā FM paredz inflācijas samazināšanos līdz 2,6%, kamēr LB prognozē 2,9%, EK – 2,4%, bet SVF – 2,0%. Tādējādi FM inflācijas prognoze 2027. gadam ir zemāka nekā LB, bet augstāka nekā EK un SVF.

Kopumā 2026. un 2027. gada perspektīvā FM prognozes raksturojamas kā samērīgas un

¹Latvijas Banka decembra prognozes, [Makroekonomiskās prognozes | 2024. gada decembris | Latvijas Banka](#)

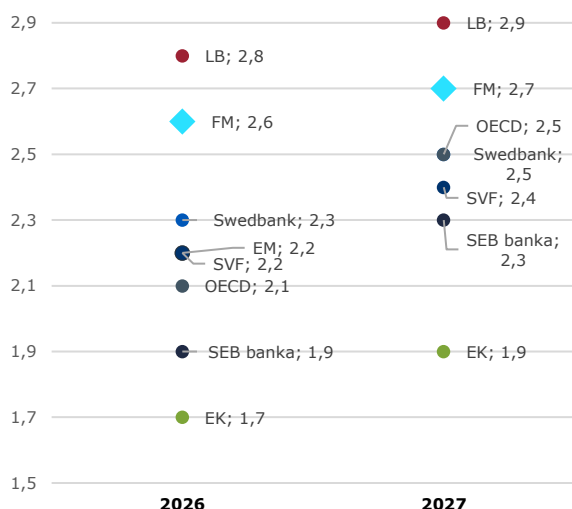
²Eiropas Komisijas rudens prognozes, 2025 - [Statistics | Economy and Finance | European Commission](#)

³Starptautiskais Valūtas fonds, oktobra prognožu datubāze - [World Economic Outlook, October 2025: Global Economy in Flux, Prospects Remain Dim](#)

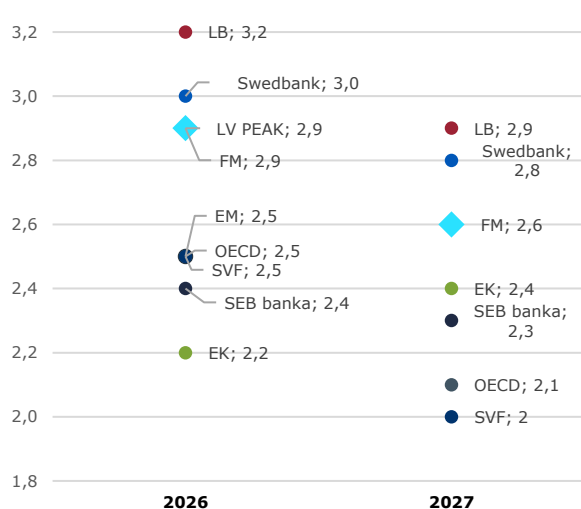
vērstas piesardzīgi optimistiskā virzienā. IKP un inflācijas vērtējumi ir zemāki nekā LB, bet ir būtiski augstāki par EK un SVF piesardzīgākajām prognozēm, īpaši attiecībā uz ekonomikas izaugsmi.

Pirmajā un otrajā attēlā redzama Finanšu ministrijas prognozes pozīcija salīdzinājumā ar plašāku prognozētāju loku kurā iekļautas arī komercbanku, Ekonomikas ministrijas, OECD prognozes un Latvijas universitātes LV PEAK konsensus prognoze.

1. attēls. Reālā IKP pieauguma prognozes 2026.–2027. gadam

2. attēls. Inflācijas (PCI) prognozes 2026.–2027. gadam

Avoti: LB⁴, FM⁵, Swedbank⁶, EM⁷, SVF⁸, OECD⁹, SEB banka¹⁰, EK¹¹, LU LV PEAK¹²

Attēlos 1 un 2 redzams, ka salīdzinājumā ar plašāku prognozētāju loku FM prognozes attiecībā uz IKP ir tuvākas optimistiskiem vērtējumiem, tomēr jāņem vērā, ka šīs prognozes ietver arī jaunākos statistikas datus salīdzinājumā ar citiem prognožu izstrādātājiem. Attiecībā uz inflācijas prognozēm, FM pozīcija liecina par mērenu pozīciju salīdzinājumā ar citiem prognozētājiem, tomēr tā atrodas tuvāk augstākām vērtībām. Kopumā gan attiecībā uz IKP, gan uz inflāciju, izkliede liecina, ka prognožu nenoteiktība joprojām ir augsta, tomēr Finanšu ministrijas prognoze nav ārpus kopējā diapazona.

Ekonomikas attīstība 2025. gadā un 2026. gada sākumā

CSP pašlaik nepublicē ātro IKP novērtējumu, bet pilnais 2025. gada IKP novērtējums būs pieejams š.g. 27. februārī.

IKP. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2025. gada trešajā ceturksnī Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) 2020. gada salīdzināmajās cenās pieauga par 1,8%

⁴ Latvijas Banka decembra prognozes, [Makroekonomiskās prognozes | 2024. gada decembris | Latvijas Banka](#)

⁵ IKP pieauguma prognoze 2026. gadam paaugstināta līdz 2,6%, straujāk augs arī algas un cenas | Finanšu ministrija

⁶ [seo_november_2025_eng_final.pdf](#)

⁷ [Latvijas makroekonomiskais apskats | oktobris 2025](#)

⁸ Starptautiskais Valūtas fonds, oktobra prognožu datubāze - [World Economic Outlook, October 2025: Global Economy in Flux, Prospects Remain Dim](#)

⁹ [Latvia: OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 2 | OECD](#)

¹⁰ [SEB Research](#)

¹¹ Eiropas Komisijas rudens prognozes, 2025 - [Statistics | Economy and Finance | European Commission](#)

¹² [LV PEAK BAROMETRS Nr. 8.pdf](#)

salīdzinājumā ar iepriekšējā gada trešo ceturksni (sezonaļi un kalendāri koriģēti dati). Salīdzinot ar 2025. gada otro ceturksni, ekonomikas apjoms palielinājās par 0,6%.

2025. gada pirmajos trīs ceturkšņos IKP kopumā pieauga par 1,6%. Visstraujākais kāpums bija vērojams investīcijās, kas palielinājās par 8,6%, apliecinot augstu ieguldījumu aktivitāti tautsaimniecībā. Valdības patēriņš pieauga par 2,0%. Savukārt eksports palielinājās par 0,7%, norādot uz diezgan mērenu ārējo pieprasījumu. Mājsaimniecību patēriņš pieauga tikai par 0,3%, atspoguļojot piesardzīgu patērētāju noskaņojumu.

Investīcijas. CSP Bruto pamatkapitāla veidošanā jeb investīcijas 2025. gadā pieauga ik ceturksni, vidēji trīs ceturkšņos investīcijas pieaugušas par 8,6%, bet trešajā ceturksnī pieaugums bija 10,3%. Būtiskākās investīciju pozīcijas bija mašīnas iekārtas un ieroču sistēmas, un otra būtiskākā pozīcija bija ieguldījumi būvniecības objektos tomēr ēku būvniecību pārsniedza civilās inženierijas būvniecības objekti.

Kreditēšana. Kreditēšana uzņēmumiem un mājsaimniecībām Latvijā pieaug kopš 2024. gada beigām, un 2025. gada nogalē kredītportfeļa kāpums sasniedza 20,8% uzņēmumiem un 11,6% mājsaimniecībām. Izaugsmi veicināja procentu likmju samazināšanās un aktīvāka kreditēšana visās nozarēs.

Mājsaimniecību kreditēšana pieaug vienmērīgi, galvenokārt hipotekāro aizdevumu dēļ, savukārt uzņēmumu kreditēšana nav koncentrēta vienā noteiktā nozarē, kas norāda uz vispārēju investīciju aktivitātes kāpumu, īpaši tehnoloģijās. Arī uzņēmumu kreditēšanu sekmē labvēlīgāki refinansēšanas nosacījumi un zemākas procentu likmes. Var secināt, ka valdības ieviestais solidaritātes iemaksas mehānisms bija papildus stimulējis kreditēšanas aktivitāti, iespēja samazināt iemaksu apmēru motivēja bankas aktīvāk izsniegt aizdevumus. Lai gan sākotnējais solidaritātes iemaksas mērķis bija nodrošināt papildu aizsardzības finansējumu, vienlaikus tas veicināja kreditēšanas paplašināšanos tautsaimniecībā.

Rūpniecības produkcijas apjoms 2025. gada 4. ceturksnī pieauga par 5,6%, salīdzinot ar noslēdzošo ceturksni pērn. Apakšnozarēs lielākais pieaugums bija elektroenerģijas un gāzes apgādē (+6,8%) un apstrādes rūpniecībā (+6,4%), savukārt ieguves rūpniecībā bija produkcijas samazinājums par 20%.

Arī 2025. gada kopējais rezultāts rūpniecībā bija pozitīvs – pieaugums salīdzinājumā ar 2024. gadu bija par 4,0%, savukārt apstrādes rūpniecībā produkcijas apjoms pieauga par 5,5%, salīdzinot ar 2024. gadu. Lielajās tautsaimniecības nozarēs 2025. gadā vērojami pārliecinoši pieaugumi kokrūpniecībā (+6,3%), būvmateriālu ražošanā (+13,6%), gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanā (+8,0%) un pārtikas produktu ražošanā (+9,6%).

Būvniecība. 2025. gadā būvniecības nozare Latvijā uzrādīja stabilu un pakāpenisku izaugsmi. Būvniecības produkcijas apjoms 2025. gada noslēdzošajā ceturksnī bija par 9,9% lielāks nekā 2024. gada ceturtajā ceturksnī. Kopumā gada laikā būvniecības produkcijas apjoms pieauga par 8,9% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Nozares produkcijas apjomā dominējošo lomu ieņēma inženierbūvniecības objekti, kuru apjoms 2025. gadā palielinājās vidēji par 29,1%, salīdzinājumā ar 2024. gadu. Inženierbūvniecība bija absolūti dominējošā pozīcija gan gada kopvērtējumā, gan arī ceturtajā ceturksnī, tādējādi būtiski ietekmējot kopējo būvniecības nozares kapacitātes noslodzi.

Ēku būvniecības segmentā 2025. gada noslēdzošajā ceturksnī tika novērots 4% pieaugums, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Tomēr gada griezumā izaugsme bija minimāla – ēku būvniecības apjoms kopumā palielinājās vien par 0,9%.

Savukārt specializēto būvdarbu segmentā gada pēdējais ceturksnis bija dinamiskākais, jo produkcijas apjoms pieauga par 6,3%, un tas bija augstākais ceturkšņa pieauguma rādītājs

2025. gadā. Kopumā gada laikā specializēto būvdarbu produkcijas apjoms palielinājās tikai par 2,5%.

Mazumtirdzniecība. Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) sezonāli nekorrigētie dati liecina, ka 2025. gada ceturtajā ceturksnī mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 3,1%. Kopumā mazumtirdzniecības apgrozījums 2025. gada otrajā pusgadā uzrādīja pieaugumu, savukārt pirmajā pusgadā tas bija samazinājās, salīdzinājumā ar 2024. gada rādītājiem. Vidēji 2025. gadā apgrozījums palielinājās par 1,4%, liecinot par ļoti mērenu mājstaimniecību patēriņu.

Preču eksports. 2025. gadā preču eksporta dinamika pa ceturkšņiem bija nevienmērīga. Gada pirmajos trīs ceturkšņos eksporta pieaugums saglabājās pozitīvs un svārstījās robežās no 4,1% līdz 6%, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgajiem periodiem. Tomēr ceturtajā ceturksnī tika novērots preču eksporta samazinājums par 0,3%, kas atspoguļo ārējā pieprasījuma vājināšanos gada nogalē.

Kopumā 2025. gadā preču eksports pieauga mēreni - par 3,7%, salīdzinājumā ar 2024. gadu. Eksporta struktūrā saglabājās atšķirīgas tendences pa galvenajiem tirgiem. Uz Eiropas Savienības valstīm eksports palielinājās par 5,6%, kas bija galvenais kopējās izaugsmes balsts. Uz citām valstīm eksporta apjoms pieauga minimāli - par 0,4%, savukārt uz NVS valstīm preču eksports samazinājās par 6,6%.

Darba samaksa. Pašlaik pieejami dati par 2025. gada trim ceturkšņiem. Vidējā bruto darba samaksa trešajā ceturksnī pieauga par 7,8%. Trešajā ceturksnī sabiedriskajā sektorā darba samaksa vidēji pieauga par 7,1%, savukārt privātajā sektorā - par 8,1%.

Kopumā 2025. gada trijos ceturkšņos vidējās bruto darba samaksa pieaugums bija par 8,1%, tai skaitā sabiedriskajā sektorā par 7,0%, bet privātajā sektorā par 8,6%.

Tomēr reālās darba samaksas pieaugums inflācijas ietekmē pakāpeniski bremzējās: ja pirmajā ceturksnī tas bija 7%, otrajā - 6,6%, tad trešajā - 6,3%, kļūstot par faktoru, kas ierobežo mājstaimniecību patēriņa pieaugumu.

Bezdarba līmenis 2025. gadā vidēji bija 7%, tas bija nedaudz zemāks periodā no marta līdz jūnijam, tomēr no jūlija stabilizējās un nebija mazāks par 7%. Reģistrētā bezdarba līmenis bija par 2 procentpunktiem zemāks 5%, kopumā abi rādītāji liecina par stabilitāti darba tirgū un diezgan augstu darbaspēka pieprasījumu.

Nodarbinātības līmenis trijos ceturkšņos 2025. gadā vidēji bija 64,4%, un bija vērojams, ka tas ik ceturksnī pieaug, trešajā ceturksnī sasniedzot 65,2%. Šāda situācija saistīta gan ar lielāku ekonomiskāks aktivitātes pieaugumu, tomēr ilgtermiņā, arī ar pakāpenisku darbaspējas vecumā esošo iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Inflācija. 2025. gadā inflācija Latvijā sasniedza 3,7%. Galvenie inflācijas virzītājspēki bija pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenu kāpums, kas gada laikā palielinājās par 6,2%, būtiski ietekmējot dzīves dārdzību. Otrs nozīmīgākais cenu pieauguma avots bija pakalpojumu sektors, kur cenas 2025. gadā pieauga par 5,8%. Pakalpojumu segmentā cenu kāpums galvenokārt bija saistīts ar darba samaksas pieaugumu, kas palielināja izmaksas pakalpojumu sniedzējiem.

Īpaši straujš cenu kāpums bija vērojams izglītības pakalpojumiem, kuru cenas 2025. gadā pieauga par 10%. Tāpat cenas palielinājās arī atpūtas un kultūras pakalpojumiem, kur pieaugums sasniedza 4,4%.

Analizējot jaunāko statistiku par janvāri, redzama zināma inflācijas tempa mazināšanās. Janvārī gada inflācija samazinājās līdz 2,9%. Pakalpojumu cenu pieaugums saruka līdz 5,1%, savukārt pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenu pieaugums palēninājās 3,9%, kas ir būtiski zemāks rādītājs nekā 2025. gada vidējais pieaugums. Tomēr atsevišķās pozīcijās inflācija saglabājās augsta - jau paminētajos izglītības pakalpojumos cenu kāpums sasniedza 9,8%.

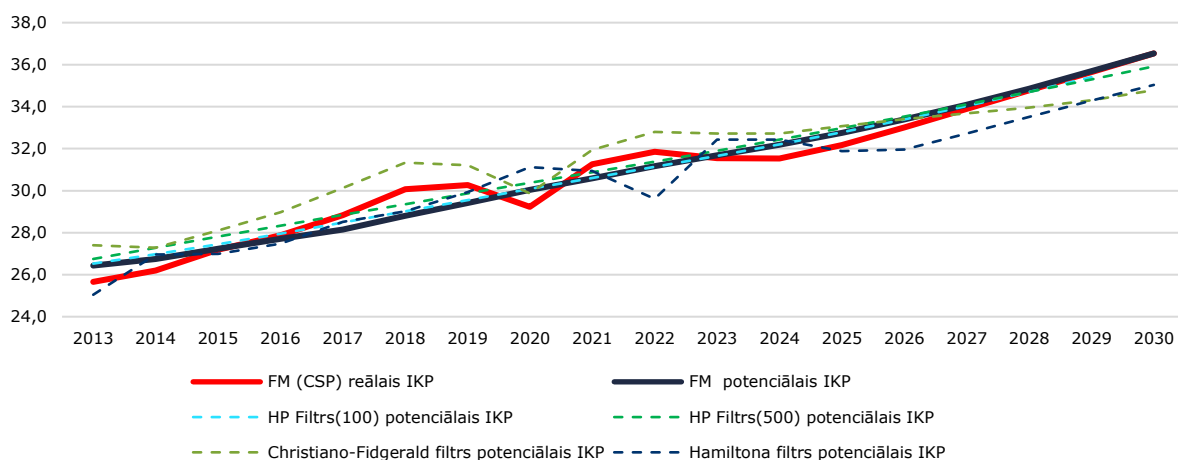
Vienlaikus janvārī redzams cenu pieaugums komunālajiem pakalpojumiem, tostarp mājokļa uzturēšanas, ūdensapgādes un elektroenerģijas izmaksām, kas palielinājās par 6%, lai gan 2025. gadā kopumā šo pakalpojumu cenu kāpums bija mērenāks - 3,4%.

Inflāciju mazinošs faktors janvārī bija ar transportu saistīto izmaksu samazinājums par 2,2%, ko veicināja degvielas mazumtirdzniecības cenu samazināšanās.

Latvijas ekonomikas cikla novērtējums

Padomes eksperti sniedz savu vērtējumu par Latvijas ekonomikas stāvokli tās ekonomiskajā ciklā. Šajā novērtējumā izmantota Hodrick-Prescott statistiskā filtra metode ar izlīdzināšanas parametru 100 un 500, kā arī Chistiano-Fidgeralda un Hamiltona statistiskie filtri. Statistikas filtru metode ir izmantota, lai nošķirtu IKP īstermiņa un ilgtermiņa svārstības un novērtētu ekonomikas potenciāla līmeni, tādējādi ļaujot aprēķināt salīdzināmu izlaides starpības vērtību FM prognožu novērtējumam. 3. attēlā redzams, ka, laika posmā no 2013. līdz 2030. gadam, tuvākais FM aprēķinam ir potenciālais IKP, kas iegūts ar HP (100) filtru. Ar Hamiltona filtru aprēķinātā laikrinda no FM atšķiras visvairāk. Ar Hamiltona filtru iegūtais vērtējums liecina gan par straujāku potenciālā IKP samazināšanos 2022. gadā, kas bija energoresursu cenu šoka gads, gan par zemāku potenciālā IKP līmeni vidējā termiņā pēc 2025. gada.

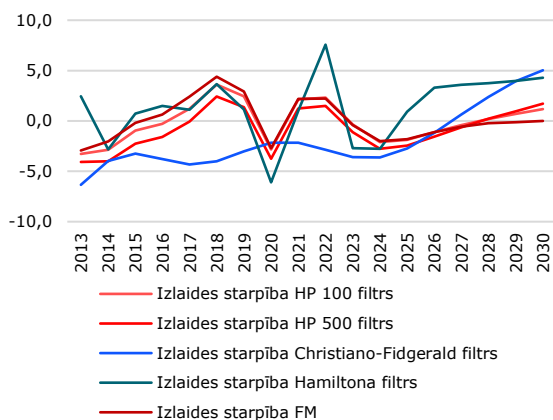
3. attēls. Reālais IKP (faktiskais un prognozētais), FM aplēse par potenciālo IKP un Padomes aplēse par potenciālo IKP (HP 100, HP 500, CF un Hamiltona statistisko filtru metode)

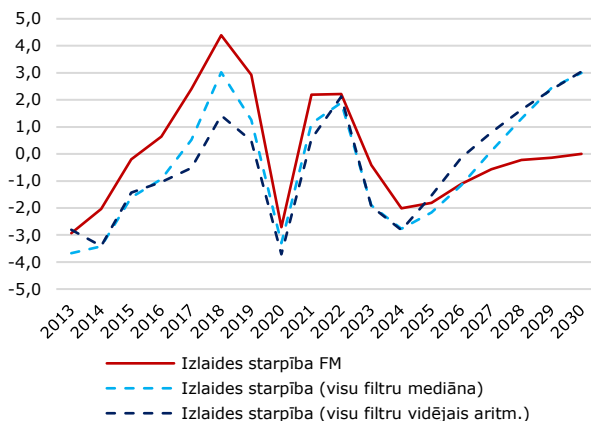
Avots: FM un Padomes aprēķini

Izmantojot iepriekš minēto statistikas filtru pieeju, tika iegūti alternatīvi izlaides starpības rādītāji. Secināms, ka, laika posmā no 2013. līdz 2030. gadam, ar dažādiem statistikas filtriem aprēķinātām izlaides starpībām ir līdzīga trajektorija kā FM datiem. Hamiltona filtra aprēķinātā izlaides starpība uzrāda augstākas un pozitīvas vērtības, savukārt izlaides starpība, kas aprēķināta ar HP filtriem (100) un (500), minimāli atšķiras no FM aplēsēm, tomēr liecina par pozitīvas izlaides starpības vērtību (0,2% no IKP) sākot ar 2028. gadu, sk. 4. attēlu.

4. attēls. Izlaides starpības aprēķina rezultāts trīs statistikas filtru salīdzinājumā ar FM

5. attēls. Izlaides starpības aprēķina rezultātu salīdzinājums - statistisko filtru vidējais un mediāna salīdzinājumā ar FM novērtējumu

Avots: FM un Padomes aprēķini

Avots: FM un Padomes aprēķini

5. attēlā parādīta visu statistisko filtru aprēķinātā mediāna un vidējā vērtība, salīdzinājumā ar FM aprēķināto izlaides starpību. Mediāna norāda uz negatīvu izlaides starpību 2026.gadā, tomēr turpmākajos gados redzama izlaides starpības atgriešanās pie pozitīvām vērtībām. Kopumā visu filtru vidējā vērtība un mediāna norāda uz negatīvu izlaides starpību 2026. gadā, sk. 2. tabulu. **Nemot vērā pašlaik pastāvošo risku kopumu ekonomikā un noturīgo globālo nenoteiktību, izlaides starpības ilgtermiņa novērtējuma iespējas ir ierobežotas. Padome piekrīt FM vērtējumam, par izlaides starpību, kas atbilst pašlaik pastāvošai situācijai tautsaimniecībā tomēr tupamākos gados, ņemot vērā prognožu pārskatīšanu optimistiskā virzienā, sagaida, ka arī izlaides starpība nebūs negatīva visā prognozēšanas periodā. Papildus Padome ir konsultējoties ar LB ekspertiem, kuru aprēķini par izlaides starpību liecina par pozitīvu izlaides starpību, sākot no 2027. gada.**

2. tabula

Izlaides starpība: FM aprēķini un Padomes aprēķināto statistisko filtru rezultātu mediānas un vidējā vērtība

	Izlaides starpības FM	Izlaides starpība (visi filtri mediāna)	Izlaides starpība (visu filtru vidējais)
2026	-1,1	-1,2	-0,1
2027	-0,6	0,1	0,8
2028	-0,2	1,3	1,6
2029	-0,1	2,4	2,4
2030	0,0	3,0	3,0

Avots: FM un Padomes aprēķini

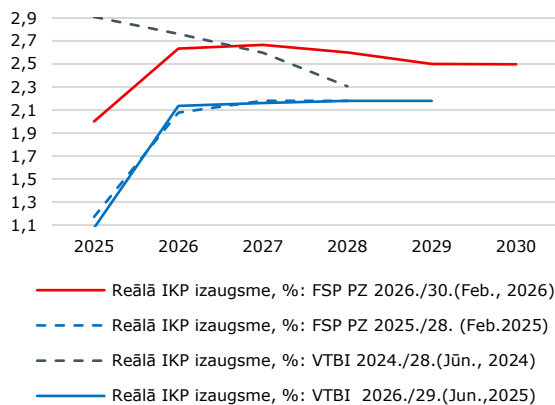
Pašreizējais un iepriekšējais FM prognožu salīdzinājums

Turpmāk ir sniegts salīdzinājums prognozēm, kas veidotas 2025. gada jūnijā (VTBI 2026/29) un pašreizējām prognozēm FSP PZ 2026./30. Pamatojoties uz aktuālo ekonomisko attīstību un FM pieņēmumiem, kas ir prognožu pamatā, **Padome ir pieņēmusi lēmumu par turpmāk aprakstīto prognožu apstiprināšanu.**

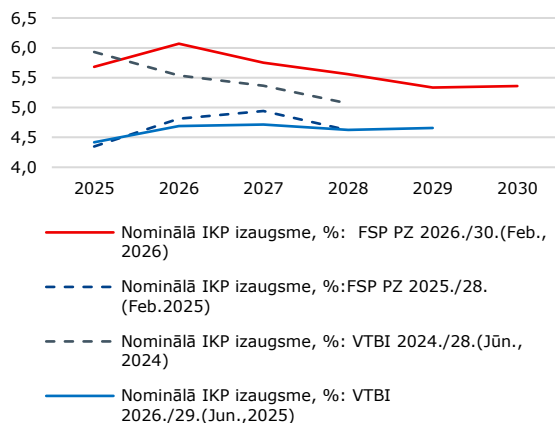
Padome apstiprina reālā IKP pieauguma prognozi periodam no 2026. līdz 2030. gadam. Salīdzinot ar jūnija prognozi (VTBI 2026/29), IKP pieauguma tempi ir palielināti visiem prognozēšanas perioda gadiem – 2026. un 2027. gadam par 0,5 procentpunktiem,

2028. gadam par 0,4 procentpunktiem, 2029. gadam par 0,3 procentpunktiem. 2030. gadam IKP pieaugums prognozēts 2,5% (skat. 6. attēlu).

6. attēls. Reālā IKP pieauguma prognozes

7. attēls. Nominālā IKP pieauguma prognozes

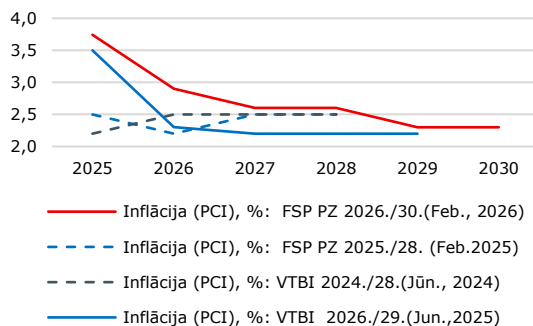
Avots: FM

Avots: FM

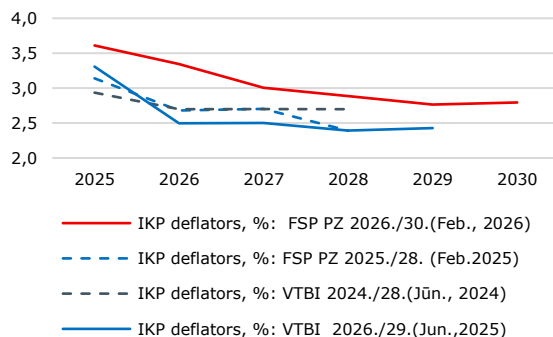
Padome apstiprina nominālā IKP pieauguma prognozi periodam no 2026. līdz 2030. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi, nominālā IKP izaugsmes tempi 2026.–2029. gadam ir pārskatīti uz augšu – 2026. gadam par 1,4 procentpunktiem, 2027. gadam par 1,0 procentpunktu, 2028. gadam par 0,9 procentpunktiem un 2029. gadam par 0,7 procentpunktiem. Savukārt 2030. gadam nominālā IKP pieauguma prognoze paredz 5,4% izaugsmi (skat. 7. attēlu).

Padome apstiprina aktualizēto inflācijas (PCI) prognozi 2026.–2030. gada periodam. Salīdzinājumā ar iepriekšējo novērtējumu inflācijas dinamika 2026.–2029. gadam ir koriģēta augšup – 2026. gadam par 0,6 procentpunktiem, 2027. un 2028. gadam par 0,4 procentpunktiem, bet 2029. gadam par 0,1 procentpunktu. Pārskatīšana atspoguļo nedaudz augstāku cenu spiediena novērtējumu vidējā termiņā. Savukārt 2030. gadam inflācijas prognoze ir izstrādāta no jauna un paredz 2,3% patēriņa cenu pieaugumu, (skat. 8. attēlu).

8. attēls. Inflācijas prognozes

9. attēls. IKP deflatora prognozes

Avots: FM

Avots: FM

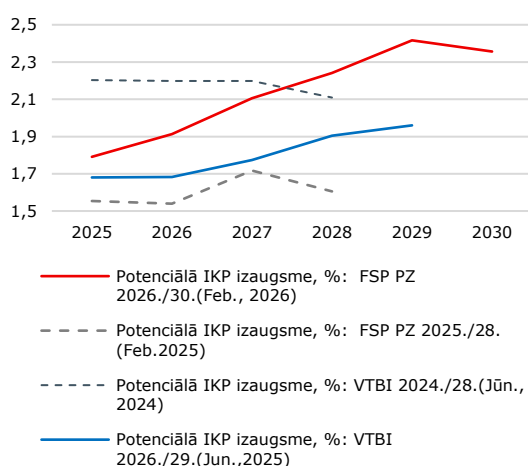
Padome apstiprina aktualizēto IKP deflatora prognozi 2026.–2030. gada periodam.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi deflatora rādītāji 2026.–2029. gadam ir pārskatīti uz augšu – 2026. gadam par 0,8 procentpunktiem, 2027. un 2028. gadam par 0,5 procentpunktiem, bet 2029. gadam par 0,3 procentpunktiem. Šīs izmaiņas atspoguļo augstāku iekšzemes cenu dinamikas novērtējumu vidējā termiņā. Savukārt 2030. gadam IKP deflatora prognoze izstrādāta no jauna un paredz 2,8% pieaugumu, (skat. 9. attēlu).

Padome apstiprina potenciālā IKP izaugsmes prognozi 2026.–2030. gada periodam.

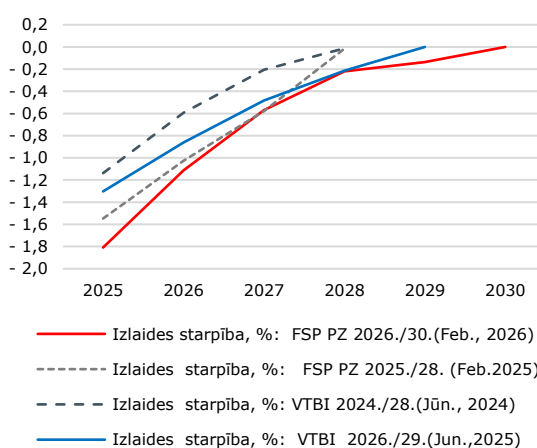
Salīdzinājumā ar iepriekšējo novērtējumu potenciālās izaugsmes trajektorija 2026.–2029. gadam ir koriģēta augšupvērstā virzienā – 2026. gadam par 0,2 procentpunktiem, 2027. un 2028. gadam par 0,3 procentpunktiem, bet 2029. gadam par 0,5 procentpunktiem. Prognoze liecina par nedaudz labvēlīgāku vērtējumu attiecībā uz tautsaimniecības strukturālo izaugsmes potenciālu vidējā termiņā, kurā arvien būtiskāka nozīme ir fiziskajam kapitālam, bet darbaspēka ieguldījums izaugsmē mazinās. Savukārt 2030. gadam potenciālā IKP pieauguma prognoze izstrādāta no jauna un paredz 2,4% izaugsmi, (skat. 10. attēlu).

10. attēls. Potenciālā IKP pieauguma prognozes, %

Avots: FM

11. attēls. Izlaides starpības prognozes

Avots: FM

Padome apstiprina aktualizēto izlaides starpības prognozi 2026.–2030. gada periodam.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo novērtējumu izlaides starpība 2026. gadam ir samazināta par 0,3 procentpunktiem, 2027. gadam – par 0,1 procentpunktu, 2028. gadā nav mainīta, bet 2029. gadam samazināta par 0,1 procentpunktu. **Tas liecina par konservatīvu vērtējumu attiecībā uz ekonomikas ciklisko pozīciju tuvākajos gados, neskatoties uz IKP pieauguma novērtējuma pārskatīšanu optimistiskā virzienā.** Izlaides starpības slēgšanās prognozēta tikai 2030. gadā, (skat. 11. attēlu).

Secinājumi

Padome apstiprina FM makroekonomiskās prognozes FSP PZ 2026. –2030. gadam, tomēr Padome vērš uzmanību uz pašlaik aktuālo risku kopumu, kas var negatīvi ietekmēt valsts fiskālo pozīciju:

- 1) Reģionā pastāvošā ģeopolitiskā spriedze nav mazinājusies, turklāt papildus finansējums aizsardzības izdevumiem lēnas ekonomiskās izaugsmes periodā ir izaicinošs attiecībā uz citu budžeta prioritāšu finansēšanas plānošanu - veselības aprūpi, izglītību, infrastruktūras uzturēšanu u.c.. Pašlaik fiskālie nosacījumi tiek ievēroti, pamatojoties uz ES izņēmuma klauzulu aizsardzības izdevumu finansēšanai, tomēr, sākot ar 2029. gadu izņēmuma klauzula vairs netiks piemērota. Tas liek uzsākt savlaicīgu plānošanu attiecībā uz budžeta prioritāšu finansēšanas avotu ilgtspēju.
- 2) Ārējo risku kontekstā saglabājas bažas par globālo fiskālo ilgtspēju, īpaši ASV, kur ilgstoši augsts budžeta deficīts un diskusijas par ASV dolāra starptautisko lomu rada nenoteiktību finanšu tirgos, par ko liecina arī zelta cenu dinamika. Papildu ievainojamību rada arī atsevišķu lielo Eiropas ekonomiku, tostarp Francijas, Itālijas un Apvienotās Karalistes, augstais parāda līmenis. Šie faktori var ietekmēt globālo finanšu stabilitāti un aizņēmumu izmaksas. Starptautiskajā mediju vidē izskan arī bažas par iespējamu jaunu globālu finanšu satricinājumu, tādēļ ir svarīgi saglabāt fiskālo piesardzību, pietiekamu fiskālo telpu un ilgtspējīgu parāda dinamiku.
- 3) Joprojām ir aktuāli riski saistībā ar finansējuma avotiem un finansējuma pietiekamību vairākiem liela mēroga projektiem, kas var radīt būtisku budžeta slogu, to skaitā *airBaltic* un *Rail Baltica*. Saistībā ar šiem projektiem pastāv liela nenoteiktība par iespējamu turpmāku valsts atbalsta nepieciešamību, kas var radīt papildu spiedienu uz publiskajām finansēm. Satiksmes ministrijas pārraudzībā esošās aviokompānijas *airBaltic* radītā ietekme uz vispārējās valdības budžetu, periodā no 2020.-2022. gadam, veidoja 340 miljonus eiro. Pēc 33,9 milj. eiro peļņas 2023. gadā uzņēmums 2024. gadā strādāja ar 118,8 milj. eiro zaudējumiem, bet 2025. gada pirmajā pusgadā zaudējumi sasniedza 1,773 milj. eiro. Uzņēmuma finanšu stabilizācijai nepieciešams piesaistīt papildu kapitālu IPO procesā vai piesaistīt stratēģisko investoru. Saglabājas riski, kas saistīti ar *Rail Baltica* būvniecību. *Rail Baltica* projekta izdevumi ar katru gadu pieaug, tomēr ieviešana atpaliek no plāna. *Rail Baltica* projekts, atbilstoši TEN-T regulai, Baltijas valstīm jāīsteno līdz 2030. gadam. Atsevišķas projekta daļas iespējams finansēt no SAFE¹³ aizņēmuma. Ja šāds risinājums tiks īstenots, tas par attiecīgo aizņēmuma summu palielinās negatīvo ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci, un, neveicot kompensējošos pasākumus, tiks pārkāpti fiskālie nosacījumi.
- 4) Būtiska daļa no pašreizējā investīciju pieauguma tautsaimniecībā ir pārejoša un ārēji finansēta. Pašreizējā ekonomikas izaugsme lielā mērā balstās uz ES fondu līdzekļiem, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānismu, kuru finansējums vidējā termiņā pakāpeniski samazināsies, t.sk. Atveseļošanās un noturības mehānismu finansēšanas periods noslēgsies jau 2026. gadā. Pārmērīga paļaušanās terminētām ES fondu finansējuma plūsmām rada fiskālās ievainojamības riskus ilgtermiņā, kā arī veicina sistemātisku pārkaršanu atsevišķās tautsaimniecības nozarēs. Tādēļ nepieciešams savlaicīgi stiprināt iekšējos izaugsmes avotus un sakārtot fiskālo politiku tā, lai ekonomikas attīstība būtu ilgtspējīga arī bez būtiska ārējā atbalsta.
- 5) Atsevišķi aprēķini rāda, ka prognozēšanas periodā izlaides starpība varētu kļūt pozitīva. Arī FM prognozēs ietverts optimistiskāks izaugsmes scenārijs nekā iepriekšēja prognozēšanas periodā un tas var liecināt par drīzāku atgriešanos pie stāvokļa, kurā ekonomika vairs nedarbojas zem potenciāla. Ja izlaides starpība kļūst pozitīva, tas

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32025R1106>

nozīmē, ka ekonomika darbojas virs potenciāla, un tas savukārt var prasīt piesardzīgāku fiskālo nostāju, lai neradītu papildu prociklisku stimulu. Papildus tam, saskaņā ar FDL korekcijas mehānismu, ko paredz 11. pants, ganījumā, kad iestātos korekcijas nepieciešamība, pozitīva izlaidis starpība būtu papildus arguments korekcijas veikšanai.

3. tabula

Padomes apstiprinātie makroekonomisko prognožu rādītāji, %					
Makroekonomiskie rādītāji	2026	2027	2028	2029	2030
Reālā IKP pieaugums	2,6	2,7	2,6	2,5	2,5
Nominālā IKP pieaugums	6,1	5,8	5,6	5,3	5,4
Inflācija (patēriņa cenas)	2,9	2,6	2,6	2,3	2,3
IKP deflators	3,3	3,0	2,9	2,8	2,8
Potenciālā IKP pieaugums	1,9	2,1	2,2	2,4	2,4
Izlaidis starpība	-1,1	-0,6	-0,2	-0,1	0,0

Avots: FM